

A múlt vasárnap, május 30-án volt Szent István első magyar király dicsőséges Jobbja megtalálásának ünnepe. Ezen a napon hozatta vissza Mária Terézia hosszas hányódás után a Szent Jobbot Budára. A szent ereklyét a Várplébánia-templomba helyezték közszemlére s a hívek tömege zarándokolt el, hogy áhíttal pillantson a magyar történelem államalkotó zsenijének épségben maradt kezére, amely ma már nem egyházi klenódiúm, hanem minden magyar ember szemében dicsőséges szimbóluma a jövő Nagy-Magyarországnak.

Jövőre lesz kilencszáz éves évfordulója annak, hogy István király holttestét a székesfehérvári székesegyház kriptájába nyugalomra helyezték. A nagy államalkotó emléke halálával nem merült feledésbe. Az a hatalmas apostoli munka, melyet végzett, bírta rá VII. Gergely pápát, hogy 1083-ban levelet intézzen Szent László királyhoz, melyben felszólítja, hogy „szedné ki Pannonia sírjaiból azoknak testmaradványait, kik az igaz hitért küzdve fáradoztak az égből eréd hit világságával boldogítani a magyarokat”.

Szent László király, áthatva elődje iránt érzett kegyeletől, a pápa vallásos és a nemzeti közérzülettel is megegyező kívánságát készséggel teljesítette. Mielőtt azonban a szent munkát elvégezte volna, háromnapos böjtöt hirdetett, felszólítva országainak lakóit, hogy ezalatt az idő alatt többet imádkozzanak és bővebben alamizsnálkodjanak.

Ilyen előzmények után 1083 október 11-én a főpapság, a főurak és nemesek jelenlétében ünnepélyesen feibontották a szent király sírját. Kilencszáz esztendő misztikus homályába nyulnak vissza az események s a feltárás körülményeit legendák veszik körül. Hartvik győri püspök jegyezte fel ezeket a csodás eseményeket. A sír felnyitása után Szent István hatalmas kőkoporsójának fedelét a legnagyobb erőfeszítéssel sem tudták felemelni. Tanácstalanul és megdöbbenve álltak a sír körül, mikor egy apáca kijelentette, hogy égi sugallat tudomására hozta, hogy a koporsót addig nem lehet felnyitni, amíg a király Salamon királyt vésgrádi börtönéből szabadon nem bocsátja. Ennek megtörténte után a koporsó fedelét könnyen leemelték. Ekkor újabb csoda tárult az összegyűlték elé. A koporsó tele volt valami kellemes illatú, rózsaszínű folyadékkal, melynek illata az egész templomot megtöltötte, amint Hartvik püspök írja „mindannyian mint egy túlvilági örömtől áradozva a mennyei édenben képzeljük magunkat”.

Mikor a püspökök a testet kiemelték a koporsóból, azt teljes épségben találták. A test romlatlanságának magyarázata ma már egészen természetes; valószínűleg valami meszes talajviz szivárgott a koporsóba s ez konzerválta a testet. Hasonló eset látható ma is Krasznahorka várában, ahol a vár egyházi urának, Andrásy István kuruc generális feleségének, Serédy Zsófiának őrzik teljesen épségben megmaradt holttestét. A pápal bencés kolostor kriptájába temetett halottak szintén ezen okból állnak ellent az idő bomlasztó hatásának.

Szerző: Ifj. Horváth Ferenc

Budapestre vonatkozó újságcikk

Osztálvozás

235.3

Az elveszett és megtalált Szent Jobb

Hely

Idő

"10/18"

Személy

Helyszám

Forrás:

Püszketlenyész

Budapest

1937 VI/6

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Szent István koponyáját és jobb kezét Szent László díszes ereklyetartókba helyezte. A szent jobbkezét összezárt ujjal közé pedig egy pergament szalagot tettek ezzel a latin felírással: „Dicső Szent István király és hitvalló jobbkeze”. Nagyváradhoz közel, a Berettyó partján, Szent László apátságot alapított Szűz Mária tiszteletére. Ebben a fából épült kolostorban helyezték el Szent István király ereklyéit és minden évben megünnepezték emlékét. Már egy XIII. sz.-beli naptár mint nyilvános ünnepet hirdeti „Szentjobb” emlékeztét.

Évszázadokig őrizték a drága maradványokat a berettyómenti fakolostorban. A mohácsi vész után megindult dúlás és rablás idején a Szent Jobb nyomtalanul eltűnt. Valószínűleg török kereskedők kezébe került, akik tisztában voltak azzal, hogy ez az ereklye a keresztények előtt milyen becses s azt jó pénzen dalmát kalmároknak adták el. Ezután majdnem két évszázadig mitsem tudunk erről a legdrágább ereklyénkről.

Megtalálásához is a véletlen vezetett. 1701-ben magyar főurak jártak Dalmáciában, ahol egyikük csodálkozva látta Szent István király jobbját Raguzában a dominikánusok templomában nyilvános tiszteletre kitéve. Amint tehát visszatért Magyarországra, azonnal jelentette az érdekes esetet I. Lipót királynak. Megindultak a tárgyalások az ereklye visszaszerzése érdekében. Követség ment Raguzába, amelynek sikeres működéséhez járult XI. Kelemen pápa ajánló levele is. Már minden elő volt készítve az ünnepélyes hazahozatalhoz, mikor Lipót hirtelen meghalt s ismét évtizedekig tartó homály borult a Szent Jobbra.

Mária Terézia uralkodása alatt merült fel ismét a hazaszállítás gondolata. Hosszas alkudozás után sikerült megegyezni a raguzai köztársasággal, amikor végre 1778-ban főurakból és főpapokból alakult küldöttség hazahozta a Szent Jobbot, a hozzátartozó nagyszámú hiteles irattal együtt. Előbb Bécsbe vitték az ereklyét, ahol kilenc napig közszemlére tették ki, majd a királyné drága-

Székesfővárosi házinyomda 1926 — 881

jét, végül pedig a Szent Zsigmond templom prépostját, alörvé ennek káplánját rendelték ki.

Az 1861-iki országgyűlésre Budapestre összegyűlt főpapok Scitovszky János hercegprímás indítványára az eddigi ereklyetartó helyébe aradi Lippert József ötvössel új, díszesebb és nagyobb ereklyetartót készítettek, melybe — s immár végleges helyére — 1862-ben helyezte el Scitovszky hercegprímás a sokat hányatott dicsőséges Szent Jobbot.

Ifj. dr. Horváth Ferenc.

kövekkel ékes ezüst ereklyetartójában Budára hozták, ahol a Zsigmond templomban helyezték el. Őrzetével pedig előbb az egyetemet, majd az angol kisasszonyok főnöknő-